

RÍKISLÖGREGLUSTJÓRINN ALMANNAVARNADEILD

FRÉTTABRÉF

3. tbl. 6. árg. október 2012

Í þessu fréttabréfi

Almannavarnaástand á
Norðausturlandi

Röskun vegna
rafmagnsleysis

Jarðskjálftar

Nordred ráðstefna

Öryggislending á
Keflavíkurflugvelli

Flugslysæfingar í
Vestmannaeyjum og
Reykjavík

REFOX 2012

Ný hópslysáætlun
fyrir Húsavík

Hópslysæfing í
Skagafirði

Heimsókn um borð í
varðskipið Þór

Sérfræðingaskipti
til
Ítalíu

FutureVolc
eldfjallafræði
verkefnið

Almannavarnaástandi á Norðausturlandi

Verulegt tjón varð á Norðurlandi er veðuráhraup gekk þar yfir dagana 9. til 11. september s. l. Rafmagnsleysi og ófærð varð allt frá Vatnsskarði í vestri austur á Melrakkaslétu. Einna verst virtist ástandið vera á Norðausturlandi og lýsti ríkislögreglustjóri yfir neyðarstigi almannavarna að kvöldi 11. september vegna afleiðinga óveðursins að ósk lögreglustjórans á Húsavík. Hætta var talin á gríðarlegum fjarskaða í umdæminu ef ekki yrði brugðist strax við ástandinu. Björgunarsveitir Slysavarnafélagsins Landsbjargar brugðust umsvifalaust við og aðstoðuðu bændur við leitir. Þann 19. september voru haldnir 3 upplýsingafundir í umdæmi lögreglustjórans á Húsavík. Fundirnir voru í Skjólbrekku í Mývatnssveit, Ýdölum í Aðaldal og í Stórutjarnaskóla í Ljósavattsskarði. Íbúar umdæmisins fjölmenntu á fundina sem lögreglustjóriinn á Húsavík stjórnaði. Fulltrúar frá Búgarði, Bjargráðasjóði, MAST, lögreglunni, sauðfjárbændum, Slysavarnafélaginu Landsbjörg, Rauða krossinum, Heilbrigðisstofnun Þingeyinga, Veðurstofunni, almannavarnadeild ríkislögreglustjóra og ríkisstjórninni sátu fyrir svörum. Íbúar töldu að ekki hefði nægilega verið varað við veðrinu og áttu þeir ekki von á jafnmikilli snjókomu og raun varð á. Einnig kom fram að rafmagnsleysið hefði valdið miklu og stigvaxandi tjóni þegar á leið. Almannavarnadeild ríkislögreglustjóra skipulagði í framhaldi af fundunum mat á ástandinu á Norðurlandi og funduðu matsmenn með búnaðarráðunautum, fulltrúum bænda og fulltrúum sveitarfélaga til að fá frekari upplýsingar um ástand mála. Því næst var farið í umfangsmiklar aðgerðir með þessum aðilum til að meta það tjón sem bændur telja sig hafa orðið og stendur sú vinna enn yfir.

Frá íbúafundi í Ýdölum

Röskun vegna rafmagnsleysis

Langt er orðið síðan óveður hefur orsakað viðlíka rafmagnsleysi á landinu og varð á Norðausturlandi eða 17 ár. Allan mánudaginn 10. september var unnið að því að koma í veg fyrir frekara tjón. Mjög margir rafmagnsstaurar brotnuðu og viðbragðshópur Landsnets var veðurtepptur fyrir sunnan. Erfiðleikar voru að koma upplýsingum til íbúa. Ekki var hægt að treysta á hefðbundin fjarskipti þar sem símasamband datt víða út. Ekki voru til litlar færanlegar varaafstöðvar fyrir bæina. Tjón varð því enn meira þar sem matvæli fóru forgörðum, útvarp, bensíndælur, vatnsmiðlun, greiðslumiðlun, netsamband og fleira virkaði ekki sem skyldi.

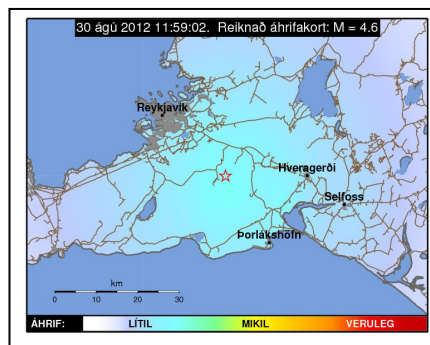
Jarðskjálftar á Bláfjallasvæði og úti fyrir Norðurlandi

Jarðskjálfti að stærðinni 4.6 varð 30. ágúst í nágrenni Bláfjallasкала á um sex km dýpi. Jarðskjálftinn fannst vel á höfuðborgarsvæðinu og Suðvesturlandi. Þá varð aftur jarðskjálfti á svipuðum slóðum, nokkru sunnar þann 5. október að stærðinni 3.8.

Í september var talsverð jarðskjálftavirkni úti fyrir Norðurlandi. Nokkrir jarðskjálftar sem mældust yfir 4 að stærð fundust greinilega á Siglufirði, Ólafsfirði, Sauðárkróki, Dalvík, Akureyri og Húsavík. Svipaðar jarðskjálftahrinur urðu á þessu svæði á árunum 1996 og 2004.

Jarðskjálftahrina varð aðfarnótt 21. október á Norðurlandi og mældist stærsti skjálftinn 5.6 og fannst hann víða á landinu.

Mikilvægt er að íbúar á þekktum jarðskjálftasvæðum geri ráðstafanir til að draga úr tjóni vegna jarðskjálfta. Á vefsíðu almannavarnadeildarinnar má nálgast upplýsingar um ýmsar varnir til að draga úr tjóni og draga úr hættu í jarðskjálftum Einnig má nálgast upplýsingar um viðbrögð í jarðskjálftum og ýmsar hagnýtar leiðbeiningar.

Mynd frá Veðurstofunni

Útgefandi: Almannavarnadeild ríkislögreglustjórans.
Fyrirspurnir: almannavarnir@rls.is.

Ábyrgðarmaður: Víðir Reynisson.
Heimasíða: www.almannavarnir.is

Nordred ráðstefna í Noregi

Dagana 5. – 7. september var haldin fjölmenn ráðstefna í Stafangri í Noregi á vegum Nordred en Nordred er samvinnuvettvangur almannavarna á Norðurlöndunum. Ráðstefnan er haldin annað hvert ár og skiptast Norðurlöndin á formennsku. Á ráðstefnunni fóru fulltrúar Norðurlandanna yfir alvarlega og erfiða atburði sem almannavarnir og viðbragðsaðilar hafa þurft að takast á við á síðustu árum. Ráðherra dóms- og almannavarna í Noregi Grete Faremo setti ráðstefnuna með opnunarfyrirlestri. Henni var tíðrætt um reynslu Norðmanna frá hryðjuverka-

sjálfboðaliða, lögreglu og heilbrigðisstarfsmanna og lærdóminn sem draga má af atburðinum. Þá var einnig fjallað um storminn Dagmar sem olli miklum usla í Noregi, Svíþjóð og Finnlandi í desember 2011. Danir sögðu frá stjórnun og samhæfingu í umfangsmikilli björgun þegar 13 skólabörn og 2 kennarar lentu í sjávarháska þann 11. febrúar 2011 við eyna Præstö með skelfilegum afleiðingum. Af Íslands hálfu var fjallað um viðbúnað og viðbrögð við eldgosum á Íslandi síðustu ár. Guðrún Jóhannesdóttir og Rögnvaldur Ólafsson frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra voru fulltrúar Íslands á ráðstefnunni. Þá var fjallað um samvinnu Norðurlandanna í ýmsum málum er varða viðbúnað og viðbrögð.

Öryggislending á Keflavíkurflugvelli

Þann 16. ágúst þurfti rússnesk flugvél frá flugfélaginu Aeroflot að lenda á Keflavíkurflugvelli vegna sprengjuhótunar um borð. Flugvélin var að koma frá New York á leiðinni til Moskvu með 253 farþega. Mikill viðbúnaður var á Keflavíkurflugvelli vegna komu flugvélarinnar og var Samhæfingarstöðin í Skógarhlíð virkjuð til þess að aðstoða Aðgerðastjórn á Suðurnesjum. Áfallahjálpar var í boði fyrir þá farþega sem vildu. Sprengjusérfræðingar sersveitar ríkislögreglustjóra leituðu í flugvélinni með aðstoð sprengjudeildar Landhelgisgæslunnar. Við leit í flugvélinni fannst ekkert grunsamlegt.

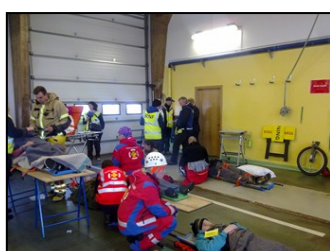
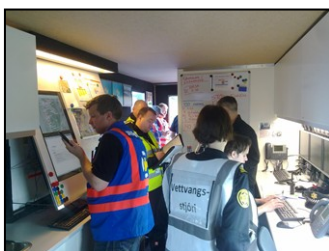
Flugslysaæfingar í Vestmannaeyjum og á Reykjavíkurflugvelli

Tvær flugslysaæfingar voru haldnar núna í haust sú fyrri var í Vestmannaeyjum þann 22. september en sú síðari í Reykjavík 6. október. Tilgangur slíkra æfinga er að láta reyna á samvinnu allra viðbragðsaðila sem að þessum verkefnum koma. Í Vestmannaeyjum var líkt eftir að flugvél með um það bil 20 manns hefði brotlent við enda flugbrautar eftir árekstur við litla flugvél sem hafnaði í sjónum.

Frá flugslysaæfingunni á Vestmannaeyjaflugvelli 22. september

Í Reykjavík var líkt eftir því að flugvél með um það bil 100 manns hefði brotlent við flugbraut. Við undirbúning æfinganna var í boði fræðsla bæði í formi fyrirlestra og verklegra æfinga. Þeir sem koma að fræðslunni og undirbúningi æfinganna eru frá almannavarnadeild ríkislögreglustjóra, Isavia, Slysavarnarfélaginu Landsbjörg, Landsspítala, Rauða Krossi Íslands, rannsóknarnefnd flugslysa, Landhelgisgæslu, lögreglu, Neyðarlínunni og slökkviliðum. Báðar æfingarnar gengu mjög vel og reyndu vel á þá viðbragðsaðila sem að þeim komu. Þó aðal markmið æfinganna hafi verið flugslys þá nýtist sá undirbúningur, þekking og reynsla sem viðbragðsaðilar fá af æfingunni einnig við önnur slys þar sem unnið er eftir sama kerfi þ.e. SÁBF.

Frá flugslysaæfingunni á Reykjavíkurflugvelli 6. október

REFOX 2012

Dagana 22.-27. september s.l. gekkst Geislavarnastofnun Svíþjóðar fyrir stórri æfingu, þar sem öllum Norðurlandþjóðunum var boðin þátttaka. Af hálfu Íslands fóru þrír sérfræðingar frá Geislavörnum auk fulltrúa frá almannavarnadeild og sersveit ríkislögreglustjóra og Tollstjóra. Þessar stofnanir eru í góðu samstarfi í sínum daglegu verkefnum en þarna gafst frábært tækifæri til að æfa samstarfið, verkaskiptingu auk tæknilegrar úrvinnslu. Æfingin var gríðarlega umfangsmikil en æfingar af þessari stærðargráðu eru haldnar á 5 ára fresti. Hátt í 400 manns tóku þátt í æfingunni frá öllum norðurlöndunum.

Nú stendur yfir endurskoðun á viðbragðsáætlun vegna geislavár og að ósk Geislavarna er þeirri vinnu stýrt af fulltrúa almannavarnadeildar. Geislavarnir leggja mikið upp úr því að koma þeirri þekkingu og hæfni sem er að finna innan stofnunarinnar inn í almennt skipulag viðbúnaðar hérlandis, í stað þess að byggja upp sérstakt skipulag vegna viðbúnaðar við geislavá. Þátttaka í sænsku æfingunni er einn þáttur í þessu starfi. Sjá nánar í frétt á heimsíðu Geislavarna <http://www.gr.is/frettir/nr/539>

Ný hópslysaáætlun fyrir Húsavík

Þann 26. september síðastliðinn var undirrituðu og þar með tekin í gildi viðbragðsáætlun sem tekur á hópslysum á Húsavík í tengslum við hvalaskoðunarbáta og önnur farþega-skip. Ritun áætlunarinnar hófst formlega þann 9. desember 2011 með fundi á Húsavík þar sem fulltrúar helstu viðbragðsaðila og rekstraraðila hvalaskoðunarfyrirtækja voru viðstaddir. Í framhaldi af undirritun áætlunarinnar val haldinn fundur með fulltrúum helstu viðbragðsaðila á Húsavík 2. október síðastliðinn.

Á þessum fundi var farið yfir niðurstöður rýnskýrslu vegna sjóslysaæfingar sem haldin var á Húsavík þann 9. júní síðastliðinn. Viðbragðsáætlunina er að finna á heimasíðu almannavarna www.almannavarnir.is undir viðbragðsáætlanir. Einnig er þar að finna á síðunni rýnskýrslu vegna sjóslysaæfingar sem haldin var á Húsavík 9. júní 2012 þar sem látið var reyna á áætlunina.

Hópslysaæfing í Skagafirði

Laugardaginn 27. október 2012 verður haldin hópslysaæfing á starfssvæði Almannavarnanefndar Skagafjarðar. Æfð verða viðbrögð og geta viðbragðsaðila í Skagafirði til að takast á við stærri vá. Æfingin er haldin í samstarfi allra viðbragðsaðila í Skagafirði í samvinnu við almannavarnadeild ríkislögreglustjóra. Að auki verða það ungir snillingar úr ungliðadeild björgunar-sveitanna í héraðinu sem leika þá sem lent hafa í slysinu. Búast má við nokkurri umferð björgunartækja og sjúkrabíla í forgangsakstri þennan dag frá klukkan 11:00 til 14:00 á svæðinu frá Sauðárkróki að veginum inn Sæmundarhlíð. Hámarks-hraði verður virtur þó að um forgangsakstur sé að ræða til að tryggja sem best öryggi vegfarenda. Biðjum við íbúa og vegfarendur að sýna þessu skilning. Æfingunni lýkur með kjótsúpu og rýnifundi og gera áætlanir ráð fyrir að öllum störfum verði lokið klukkan 17:00.

Þú finnur almannavarnadeild
ríkislögreglustjóra á facebook

Heimsókn um borð í varðskipið Þór

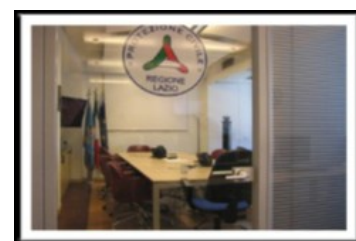
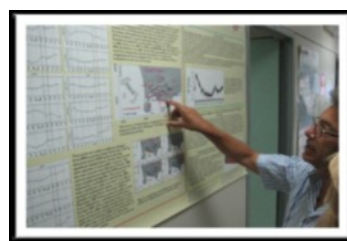
Fræðslumorgnarnar áhafnar Samhæfingarstöðvarinnar (SST) hófust að nýju eftir sumarfrí nú í september. Einu sinni í mánuði gefst áhöfninni tækifæri til að afla sér ýmsa fræðslu tengdri starfsemi stöðvarinnar. Þann 21. september tók Sigurður Steinar Ketilsson, skipherra, á móti áhöfn SST um borð í varðskipinu Þór og sýndi henni varðskipið og útskýrði ýmsan tæknibúnað og nýjungar sem þar er að finna. Skipið er mjög öflugt og getur komið til aðstoðar í hamförum enda er þar aðstaða fyrir stjórnstöð almannavarna, fullkomið fundarherbergi, auk þess er aðstaða til að veita heilbrigðisþjónustu og aðra sérhæfða aðstoð um borð.

Þjálfun áhafnar SST hefur verið einstaklega vel sótt það sem af er þessu ári. Áhugi er mikill hvort sem um er að ræða fyrirlestra, heimsóknir eða æfingar. Á þessu ári hefur áhöfnin tekið þátt í þremur stórum æfingum, farið í eina heimsókn og sótt morgunfyrirlestra samtals fimm sinnum. Í næsta mánuði verður áhöfninni boðið upp á heils dags námskeið í aðgerðastjórn.

Sérfræðingaskipti til Ítalíu

Á vegum almannavarna Evrópusambandsins fara reglulega fram sérfræðingaskipti meðal þátttökuríkja. Nokkrum sinnum á ári koma sérfræðingar til Íslands frá Evrópu til að kynna skipulagi almannavarna hér á landi og að sama skapi fara sérfræðingar frá Íslandi til Evrópu. Markmiðið er að kynna starfsemi og verkefni almannavarna. Í júní fóru fulltrúar almannavarnadeildarinnar í sérfræðingaskipti til almannavarna á Ítalíu, en dagskrána skipulagði Antonio Colombi sérfræðingur, en hann kom til Íslands árið 2011 á vegum almannavarna Evrópusambandsins og dvaldi um tíma hjá almannavarnadeildinni. Dagskráin var mjög metnaðarfull og vel skipulögð. Farið var til l'Aquila og afleiðingar jarðskjálftans 2009 skoðaðar en ennþá er stór hluti miðborgarinnar lokaður vegna eyðileggingarinnar. Þá var farið til Napoli og vöktunar- og stjórnstöðvar eldfjalla við Vesúvius heimsóttar. Ítölsku almannavarnirnar kynntu starfsemi sína og stjórnstöðvar í Róm. Einnig voru heimsóttar starfsstöðvar í héraði og haldnar kynningar þar sem Ítalir og Íslendingarnir deildu reynslu sinni í nokkrum verkefnum. Hægt er að nálgast skýrslu um ferðina á vefsíðu sérfræðingaskiptanna <http://www.exchangeofexperts.eu/Field-reports>

FutureVolc verkefnið

Um miðjan október var fyrsti fundur haldinn í rannsóknarverkefninu FutureVolc sem Evrópusambandið styrkir og íslenskir vísindamenn leiða. Verkefnið hefur verið nefnt „Ofurstöð í eldfjallafræði“ þar sem markmiðið er að samþætta rannsóknir á eldfjöllum vöktunarkerfi, viðbúnað og viðbragð vegna eldgosa. Freysteinn Sigmundsson, jarðeðlisfræðingur á Norræna eldfjallasetrinu, stjórnar og samhæfir verkefnið, en þátttakendur eru 26 aðilar þar á meðal háskólar, rannsóknarstofnanir, almannavarnir og einkaaðilar á Íslandi og öðrum löndum Evrópu.

Almannavarnadeildin tekur þátt í verkefninu og mun einbeita sér að því að rannsaka aðferðir við að miðla upplýsingum og viðvörðunum til stofnana Evrópusambandsins, almannavarna í öðrum löndum og almennings á Íslandi.

